

[Statsministeren.]

enig med forfatningskommissionens formand om, at da det var umuligt at komme af stedet med forfatningskommissionens arbejde, så længe statsministeren var kommissionens formand, blev han som den loyale leder af en mindretalsregering enig med sig selv om, at det var rimeligt at lægge initiativet ud til denne sals demokratiske politiske partier, og lod desårsag repræsentanter for hvert af de afgørende politiske partier blive formænd for hver sin underkommission i håb om, at det tempo i forfatningskommissionens arbejde, som også kan inderligere end nogen anden i denne sal, kan jeg forsikre, ønsker, skulle blive sat op. Ligeså snart partierne i denne sal, repræsenteret som de er direkte af underkommissionsformændene, kommer til mig og siger — havde jeg nær sagt —, at nu er der bid, nu er der noget at gøre for forfatningskommissionens formand, der har den opgave at søge at samle resultaterne sammen og nå til et helhedsresultat, lige så snart denne melding kommer fra partierne — det skulle jeg meddele fra forfatningskommissionens formand —, så er han manden, som er parat til at smøge ærmerne op og tage fat øjeblikkelig. Naturligvis er jeg enig med det ærede medlem i, at vi i og for sig allesammen må beklage denne forhøjelse af valgretsaldere, men for det første er vi vel også enige om, at det er naturligt og rimeligt, at danske og grønlandere i den henseende er ligestillede, og for det andet anser jeg det for absolut nødvendigt, at vi den dag, grønlanderne kommer og ønsker en repræsentation her i rigsdagen, og vi ønsker at imødekomme dette ønske, må have den samme valgretsaldere for de nye som for de gamle rigsdagsvælgere.

Det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Steen bemærkede, at den gamle 20 pct.s indhandlingsafgift var en nem og behagelig skat at administrere, men den kan ikke anvendes, når disse lovforslag træder ud i livet, allerede fordi den forudsætter, at alle grønlandske produkter sælges til Den kgl. grønlandske Handel, og at der ikke ved siden af denne handel findes noget som helst privat initiativ. Hertil kommer så iøvrigt, at 20 pct.s afgiften allerede under det gamle system lider under den mangel, at indtægternes fordeling mellem kommunerne er ganske vilkårlig og slet ikke står i forhold til kommunernes behov.

Det ærede medlem talte om den vemod, hvormed den ældre generation i Grønland vil se deres gamle institutioner synke i grus, og jeg tror selvfølgelig ikke, at hver eneste grønlander med hundrede procents begej-

string vil modtage alt det nye. I den henseende har grønlanderne det ganske som alle andre folk i verden, og som også vi selv har det. Men jeg tror, at den altovervejende del af den grønlandske befolkning vil forstå, at tiden nu er inde, da det grønlandske samfund må tilpasses efter de nye sociale og økonomiske vilkår, som nu hersker, og jeg er ligesom det ærede medlem overbevist om, at hvis vi går frem efter de linier, som nu fastlægges, så vil alle om nogle år være ganske klar over, hvor nødvendigt det var, at vi i dag handler, som vi gør. Netop derigennem tror jeg, at den tillid, som det ærede medlem også omtalte, tilliden blandt grønlanderne til Danmark, som er så stærkt et træk i Grønlands ansigt i dag, vil blive bevaret.

Til det ærede medlem fru Inger Merete Nordentoft, som anbefalede forslagene, men beklagede, at det kommunistiske parti ikke havde deltaget i det forberedende arbejde, skal jeg blot gøre denne replik. Det ærede medlem udtalte frygt for, at det, hun kaldte den kapitalistiske udvikling, skulle knuse menneskeskæbner i den tid, der forestod. Deroverfor vil jeg dog gerne pege på, at klicheen om den kapitalistiske udvikling passer ikke i dette tilfælde, men det ville føre for vidt at fortabe sig i diskussion herom. Det, der sker, er, at den socialdemokratiske statsminister har taget ansvaret for at indlede den udvikling, der nu forestår i Grønland. Det, der kaldes på i Grønland, er i virkeligheden en mere liberal og initiativpræget udvikling, end der tidligere har foreligget, og den er nødvendig. Det er absolut nødvendigt i dette øjeblik. Hvis det grønlandske folk skal hjælpes opad og fremover og virkelig få andel i den kulturkreds, som vi lever i, da er det nødvendigt at give adgang for initiativet og kalde på lysten til selvvirke og også kalde på ansvarsfølelsen hos den enkelte, og det ligger mig meget på sinde at få understreget, at det, der her er foreslået for Grønlands vedkommende, ikke er, at man slipper en ukontrolleret — for nu at tale i det ærede medlems kliché — kapitalistisk udvikling ind over Grønland. Det er en nødvendig liberalisering af visse områder af det grønlandske erhvervsliv, tilrettelagt og forberedt i intimt samvirke med det grønlandske folk selv.

Det ærede medlem hr. Evald Christensen spurgte mig, om det storstilede eksperiment, som var gjort af hr. Claus Sørensen, ikke også kunne gøres af andre. Hertil vil jeg gerne sige, at de fremsatte forslag om udøvelse af erhverv på Grønland og om oprettelse af en erhvervslånefond jo netop tager sigte på at åbne muligheder for men-